

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociației Sighet, Piața Unirii No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu.

Fiul cel mai înainte
De veci, — astăzi s'a născut
Din a Tatălui cuvinte
Și din duhul nevăzut.

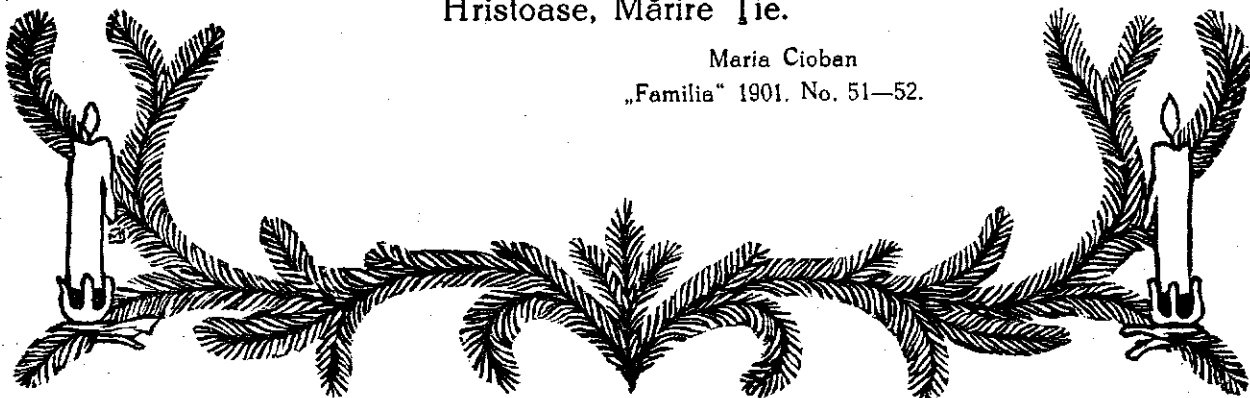
Trei puteri unit-au vrerea
Unui sîngur Dumnezeu,
Ca să scape omenirea
Din sclăvia celui Rău.

Astăzi jugul neștiinței
Și 'ntunerecul s'a frânt,
Și lumina cunoștinței
Răsărit-a pe pământ.

Ca prin veci să tot lucească,
Și prin veacuri să se știe:
Lumea să Te preamărească,
Hristoase, Mărire Ție.

Maria Cioban

„Familia” 1901. No. 51—52.

Răscumpărătorul lumii se naște în Vifleim.

Și a fost în zilele acelea, ieșit a poruncă dela Cezarul August să se scrie toată lumea (adeca numărul locuitorilor și averile singuraticilor; pe vremea aceasta în țara Jidovilor stăpâna încă Irod cel mare, dar deja sub imperiul Romanilor; prilej la aceasta poruncă a împăratului a dat testamentul lui Irod, prin care acesta voia, că țara jidovească să se împartă între fiii lui și ca să fie sigur despre respectarea testamentului, l'a înaintat împăratului, spre aprobare; împăratul, ca să-și poată face judecată despre împărțirea plănuită, a aflat de lipsă să cunoască țara și averile singuraticilor.) Aceasta scrisoare întâie s'a făcut, când domnea în Siria Cireneu. Și mergeau toți să se scrie, fiește carele în cetatea sa. Suitu-s'a și Iosif din Galileia, din cetatea Nazaretului, la Iudea, în cetatea lui David, care se chiamă Betleem, pentru că era din casa și neamul lui David, să se scrie cu Maria cea logodită lui muiere, fiind grea. Și a fost fiind ei acolo, s'au implinit zilele ei să nască. Și a născut pe fiul său cel întâi născut, și l'a înfășat, și l'a pus în iesle, pentru că nu aveau loc în casă (l'a așezat în ieslea unui grajd, fiind din pricina inscrierii foarte mulți străini în Vifleim; iar Iosif și Maria au fost cu mult mai săraci, de cât să poată plăti cu bani scump cvartirul). Și păstori erau într'acel ținut priveghind și păzind străji noaptea împrejurul turmei lor (în Palestina iarna—vara, aproape fără intrerupere pășunează vitele pe câmp.) Și iată ingerul Domnului a stătut lângă dâșii, și mărirea Domnului a strălucit împrejurul lor, și s'au infricșat cu frică mare. Și le-a zis lor ingerul: nu vă temeți, căci iată vestesc vouă bucurie mare, carea va fi la tot poporul: s'a născut vouă astăzi mântuitor, carele este Hristos Domnul, în cetatea lui David. Și acest sămn va

fi vouă: afla-veți un prunc înfășat, culcat în iesle. Și îndatăși s'a făcut împreună cu ingerul mulțime de oaste cerească laudând pe Dumnezeu și zicând: mărirea lui Dumnezeu întră cele de sus, și pe pământ pace, între oameni bună învoire.¹⁾ Și a fost dacă s'au dus dela dâșii ingerii la cer, au zis păstorii unii către alții: să mergem până la Betleem, și să vedem cuvântul²⁾ acesta, ce s'a făcut, pe carele Domnul l'a arătat nouă. Și-au venit de grab, și au aflat pe Maria și pe Iosif și pruncul culcat în iesle. Și văzând au cunoscut limpede graiul ce se grăise lor de pruncul acesta. Și toți cari auzise, se mirau de cele ce zisese păstorii către dâșii. Iară Maria păzea toate cuvintele acelea, puindu-le întru inima sa. Și s'au întors păstorii, mărind și laudând pe Dumnezeu de toate cele ce auzise și văzuse, pe cum se zisese lor. (Luca, 2, 1—20)

Iară dacă s'a născut Isus în Betleemul Iudeii, în zilele lui Irod împăratul, iată magii (oameni învățați, cari căutau să afle viitorul din stele) dela răsărit (sfinții Părinți socotesc a fi fost din ținuturile râului Eufrat cum este Arabia, Persia ș. a. și anume după ce Balaam a trăit în aceste ținuturi, se prea poate, că prorocia despre steaua lui Iacob, despre Mesia a stăruit aceea credință, că sosirea lui Mesia între jidovi, va fi înștiințată prin o stea luminoasă pe cer; după o vechie tradiție, acești magi au fost regi, ceea ce se potrivește timpurilor străvechi, în cât pe acele vremuri în aceste ținuturi, domnitorii și cu deosebire stăpânitorii cetelor de păstori erau nu numai bărbați înțelepți ci și preoți) au venit în Ierusalim zicând: „Unde este cel ce s'a născut împăratul Jidovilor? Căci iată

1. Aceste lucruri le aduce pruncul din Betleem.

2. Jidovește „cuvânt” adese ori înseamnă tot ce este, cum am zice noi: „lucru”.

am văzut steaua lui la răsărit și am venit să ne închinăm lui." Și auzind Irod împăratul, s'a turburat și tot Ierusalimul cu dânsul. Și adunând pe toți arhiepiscopii și cărturarii poporului,³⁾ i-a întrebat pe ei: „unde este să se nască Hristos?” Iară ei au zis lui: „in Betleemul Iudei, căci așa este scris prin prorocul: „Și tu Betleeme, pământul Iudei, cu nimic nu ești mai mic între orașele Iudei, căci din tine va ieși povățuitor, carele va paște pe poporul meu Israil.” (Aceasta prorocie o-a făcut profetul Micheea nu chiar cu aceste cuvinte spuse de preoți, dar tot în acest înțeles.) Atunci Irod, chemând intru ascuns pe magi, a întrebat dela ei vremea stelei, care s'a arătat. Și trimițând pe ei în Betleem, a zis: „mergeți, întrebați cu de-a dînsul de prunc, și dacă îl veți afla, dați-mi de știre, ca să merg și eu să mă închin lui.”⁴⁾ Iară ei ascultând pe împăratul, s'au dus. Și iată

3) Cărturari erau oamenii cei mai învățați la Iidovi.

4) Irod nu ăe aceea doria să meargă la Isus, ca să i se închine, ci ca să-l omoară, căci se temea, că-i va lua împărăția.

steaua, carea o văzuse în răsărit, mergea înaintea lor, până a venit de asupra unde era pruncul. Iară ei văzând steaua, s'au bucurat cu bucurie mare foarte. Și întrând în casă, au aflat pruncul cu Maria, muma lui, și căzând s'au închinat lui, (sfinții Părinți ne învață, ca magii luminați fiind de Dumnezeu în sufletele lor, au adorat în prunc pe Dumnezeu. Dovedesc aceasta și darurile aduse. Ien privește, — spune sf. Fulgențiu — darurile aduse și vei cunoaște, că ce au crezut.) și deschizând vistierile sale, au adus[!] lui daruri: aur și tămâie și smirnă. (Aceste daruri obișnuiau a se aduce regilor și în biserică lui Dumnezeu; lui Dumnezeu în semn de simțeminte curate, de laudă și înfrânarea poftelor păcătoase. Prin darurile aduse se preamărește Pruncul, care prin arătarea sa pre pământ se prezintă ca împărat și Dumnezeu. Sărbătoarea rânduită în amintirea acestei arătări, cu drept cuvânt se numește „Epifania” adecă arătarea Domnului.) Și luând știre în vis să nu se întoarcă la Irod, pe alta cale s'au dus în țara sa. (Mat. 2, 1—12.)

De ale Crăciunului.

Colinde.

I.

Acum vremea a venit
Precum a fost prorocit,
Din proroci mai de demult
Când s'a naște Fiul Sfânt
Din sămânța lui Iesse
Și din roada lui Avram,
Mântuirea lui Adam,
Trei crai dela resărit,
Cu steaua au călătorit
În Vifleim au venit,
Au căutat pe fiul Sfânt
Au căutat și l'au aflat
În iesle de boi culcat
În scutece înfășiat.
Și lui i s'au închinat.

Și'napoi s'au înturnat
Lui Irod veste n'au dat,
Irod crai s'o mâniaț,
Mulți coconi mici au tăiat,
Patrusprezece mii de pruncii
De doi ani și'n jos mai mici
Pe Hristos nu l'au aflat,
Tatăl Sfânt l'a apărat,
Isuse lumină sfântă,
Nu me lăsă la osândă.
De acum până în vecie
Mila Domnului să fie,
Că ne-a scos de la robie
Și ne o dus la'mpărăție,
Amin Doamne, slava Ție!

Terezia Neumann.

Se poate spune, că deja în toată lumea a străbătut vestea unei fecioare, pe trupul căreia, la mâni, picioare și coastă s'au arătat și ivit rănilor stigme asemănătoare celor cinci răni de pe preasfântul trup al lui Isus. Imprejurul capului său, ca semne a cununei de spini încă avea răni, cari împreună cu cele de pe mână, picioare și coastă în fiecare zi de Vinera având viziuni, sângerează. Aceasta fecioară se numește *Terezia Neumann*, despre a cărei viață vrem de asta dată se comunicăm cetitorilor noștri vr'o câteva date.

S'a născut în satul Konnersreuth (în Bavaria, aproape de granița Cehoslovaciei.) Părinții ei au 10 prunci dintre cari Terezia este cea mai mare. Astăzi are 31 ani.

Din copilăria ei n'avem să însemnăm ceva moment mai deosebit. A fost la fel cu alți copii buni, ascultători și rugători de Dumnezeu.

Ca elevă la școala de adulți după miazăzi mergea la lucru și câștiga 60 bani, care sumiliță la o familie numeroasă era un ajutor bine simțit.

Mai târziu, în vârstă de 14 ani intră ca servitoare la o familie din satul său, carea avea cârciumă și gospodărie la câmp. Deci Terezia avea lucru din destul.

Între aceste erupe războiul cel mare și stăpânul său trebuia să intre la armată. Toate lucrurile gospodăriei au apăsătorii Tereziei. Noroc, că a fost tare și sănătoasă. Ea ara, sămăna, secera, ba cosea, aduna și umbla în cărăușie. Era atât de tare, în cât căra la pod saci plini de greutatea unei măji și jumătate.

Fiind cuprinsă cu lucru, nu-i rămânea vreme de petreceri tinerești, glume și altele de aceste. Unica bucurie o avea în ziua Duminecii, când putea să meargă la Biserică să asculte sf. Liturgie și predica. În gândul ei a luat hotărîrea să se facă călugăriță și să îngrijească bolnavii.

Una singură dată s'a întâmplat în viața ei, că un fecior obraznic a încercat să se apropie de ea, dar o-a pășit. Fata virtuoaasă și în puteri, i-a sters vr'o câțiva pumni așa, că feciorul nevrând a trebuit s'o ia la fugă.

Dorința ei evlavioasă de a ajunge călugăriță s'a înfrânt prin o întâmplare neașteptată.

La 10 Martie 1918, zi de Duminecă fiind, când poporul eșea dela sfânta Slujbă, iată

se aude strigătul desperat, că erde o casă. Chiar în vecinătatea stăpânului ei fiind primejduită și casa acestuia. Terezia curajoasă, s'a apucat de lucru. Căra la apă, mai apoi s'a urcat pe un scaun, de pe carea dădea vedrele pline de apă bărbaților, cari stingeau focul. Sufla vânt ghețos de Mărtisor. Terezia obosită și răcită până în oase, dintr'odată simte o pocnitură în șele, are dureri grozave și numai cu mare greu a putut să se tragă acasă.

Din acest moment i se începe un șir neîntrerupt de dureri, chinuri și suferințe.

A căzut la pat. Zădarnice au fost toate doctoriile. Între aceste a și orbit cu desăvârșire. La aceste s'a mai adus asurzirea urechii drepte 14 zile, latimea dreaptă i s'a chilăvit și a rămas neuscată trei luni, gâtul i s'a umflat în așa măsură, în cât nu mai putea să vorbească. În curs de 12 zile nici apă n'a putut să bea. Resuflarea i se îngreuna având și dese atacuri de a se inneca. Într'o vreme, mai bine de un pătrar de an numai prin un fir de pai putea să înghită ceva lichid. Mai târziu s'a chilăvit și piciorul stâng, care s'a strâmbat până a ajuns sub soldul drept.

Într'o astfel de stare s'a format bube crâncene pe acest picior înstrâmbat, din cari curgeau puroaie sângeose cu un miros de putrejune nesuferit.

În sufletul ei trebuie că se petreceau grele lupte, dar a ajuns la aceea desăvârșire, ca își purta chinurile cu bucurie și răbdare pașnică.

Fiind oarbă și prin cuiele suferințelor legată de pat, avea destulă vreme pentru rugăciuni și meditațiuni. A fost mare cinstitoare a Sfintei Terezii de pruncul Isus.

În 29 April 1923, demineața la orele șese, Terezia Neumann deschizându-și ochii, a constatat că vede patul său alb, icoanele de pe perete și strigă mamei sale: „Mamă dragă, eu văd!” Maica s'a o-a pus la probă arătându-i diferite obiecte din casă cari toate le-a recunoscut. Ce bucurie nespasă, după patru ani de orbire adâncă să vezi pe toți aceia, pe cari i-i iubești!

Aceasta s'a întâmplat în ziua, când Terezia de pruncul Isus între serbări strălucitoare a fost beatificată în Roma.

Piciorul stâng însă, plin de bube puroaie și sângerătoare a dat anză la îngrijorări dureroase.

Intr'o seară, când i s'a făcut legătură proaspătă, s'au pus pe bube vr'o câteva frunze de roze, cari au fost atinse de mormântul Tereziei de pruncul Isus. Pe demineața rănile s'au vindecat.

În 17 Mai, când s'a făcut în Roma canonizarea între sfinți a micuței Terezia de pruncul Isus, Terezia Neumann recitând Rozarul (patronoaște), a văzut lumină strălucitoare în jurul patului său, mai apoi aude cuvintele: „Terezio, vrei să te vindec?” Ea răspunde: „Eu de toate mă bucur, ce vin dela Dumnezeu.” Puțin după aceste, după ce a zăcut la pat șeze ani, s'a rădicat și a început a umbla, dar intrămarea ei desăvârșită s'a îndeplinit la Septembrie 30, în ziua morții Sfintei Terezia de pruncul Isus.

În 1925 Noembrie 7-a devine greu bolnavă de apendicită puroioasă. Medicii nu mai pot ajuta. S'a hotărît a se face încercare cu operație, în acest scop tatăl ei a mers după căruță, ca să-și ducă fiica la spital.

Între aceste, dintr'una, pe neașteptate; Terezia Neumann strigă: „Da, într'adevăr m' se arată lumina strălucitoare!” Se rădică din pat și începe a umbla.

La un an după aceasta o ajunge un

alt morb greu de plumoane. Nu putea resufla și a început a agoniza. Și-a pierdut conștiința de sine, trupul a început a i se răci. La un moment însă i se prezintă lumina strălucitoare însoțită de cuvintele: „Nu vei muri acum. Asta s'a făcut, ca lumea să vadă ca este o putere și mai înaltă!” Tusa, săgetăturile și greutățile resuflării au încetat dintr'odată. Terezia în demineața următoare s'a sculat ca și cum nimic nu s'ar fi întâmplat.

Aceste tămăduiri miraculoase s'au întâmplat nu prin doștorii și medici, ci prin „o putere și mai înaltă.”

Ar fi să vorbim încă multe despre stigmatizația Tereziei Neumann, cum rănile de pe mâni, picioare, coastă și din jurul capului împreună cu ochii ei în fiecare zi de Vineri sângerează, cum are viziuni ș. a. Cum de ani de zile nu se nutrește cu nimic afară de hrana sufletească: sfântă Cuminecătură, fără a pierde ceva simțitor din greutatea trupului său.

O lăsăm asta pe de alta dată, când v'om dispune și de spaț. Atunci cu pioasă afecțiune — pentru edificarea sufletească a cetitorilor — dorim să vorbim iarăș despre Terezia Neumann.

În preajma sfântului praznic al Nașterii Mântuitorului, tuturor cetitorilor și binevoitorilor noștri le dorim sărbători fericite!

Colindul lui Adam și Eva.

Refren: Florile d'albe.

Auzita dela Ileana Ardelen.

Pr. I. Birlea.

Dumnezeu, dela început,
Toată lumea o-a făcut,
L'o făcut Domnul Hristos
Pe Adam foarte frumos
Pe Eva o ijdăit
Laolalta i-o tomnit.
De mâna că i-o luat
Și în rai ca i-o băgat
Din toți pomi să mănânce.
Din pomul cel înflorit
Nu mănence că i oprit.
Da șerpele veninos
O afârnat creanga jos.
Și pe Eva o'nșelat,
Și două poame-o luat
Și lui Adam că i-o dat
Dumnezeu s'a supărat,
Și cătră ei a strigat

Mai Adame, ce-ai lucrat,
Mai Adame merge-i jos,
Și-i lucra ca-un păcătos.
Și tu Eva-n jos îi mere
Și-i lucra ca și-o muere.
Vai Doamne, cum nu m'as duce
Din asta grădina dulce,
Cum, Doamne, eu nu aș mere
Din asta grădină cu mere.
Fi'ai șerpe, blăstămat,
Pe-amândoi ni-ai înșelat:
Șerpe când te-a dărea capu
Ieși la drum, și-ți cată leacu
Să fiți, gazde, veseloși
C'ați ajuns Crăciun frumos.
Și gazdoaia veseloasă
C'o ajuns zile frumoasă
Și nașterea cea Hristoasă.

Programul de Crăciun al serviciilor divine în Biserica română gr. catolică din Sighet. Marți noapte (24 Dec.) la orele 11^{1/2} se dă semnul prin tragere clopotului, la orele 12 din noapte se începe serviciul divin. În ziua I. de Crăciun la orele 9^{1/2} sf. Liturgie, la orele 3 vecernie.

În ziua II. și III. de Crăciun la orele 9 Utrenia cu st. Liturgie, iar d. m. la orele 3 vecernie.

Vizită înaltă. După vizita Regelui Italiei făcută în cetatea Vaticanului a urmat vizita Principelui moștenitor și a Principesei Giovanna și Maria aducând daruri prețioase sfântului Părinte Papa Piu XI.

Numire. Preasfințitul *Iuliu* al Gherlei a numit pe părintele din Leordina on. Flaviu Serbac de administrator local la parohia Pir (jud. Sălaj).

Episcopia de Nord. Revista „Păstorul sufletesc”, organ mult valoros și apreciat al Clerului nostru, în reperițe rânduri s'a ocupat cu chestia episcopiei de Nord și — putem spune cu multă bunăvoință și sentiment de dreptate. — Militează fără inconjur pe lângă sediul Sighet. În Nr. 20—21 reflectând

la un articol apărut în „Universul” scrie: „Părerea ortodoxă este că: cea greco-catolică va fixa sediul în Baia-Mare, Satu-Mare, Zălău; dar în Sighet nu va putea, pentru că astfel ar fi nesocotită hotărîrea sf. Sinod și credem, că actualul guvern va căuta pace și buna înțelegere.” (Așa scrie „Universul” la 10 Nov. 1929.)

Întă ce satisfacție — spune „Păstorul sufletesc” — ni se dă pentru cele arătate în numărul trecut asupra noii organizări a bisericii noastre! Dacă totuși hotărîrea sf. Sinod ar ieși biruitoare, vom avea conștiință, că ne-am făcut datoria! Tot așa și Maramureșeni, cari prin memoriul și prin deputația din urmă au făcut tot, ce mai puteau face, în interesul cauzei.

Cătră onorații cetitori. Numărul de față este cel din urmă în acest an: Pentru ca să ne putem face datoria, cu deplină încredere ne îndreptăm cătră binevoitorii noștri cetitori rugându-i să aibă bune voință a ne sprijini în munca noastră și în anul ce vine. Îndoit sună aceasta rugare cătră acei preestimați abonați, cari au rămas în restanță cu plata abonamentului. Sperăm că modestul preț de abonament în suma de 52 Lei pe un an nici unuia nu va face greutate ca să ni-l trimită fără întârziere la Administrația „Duminecii” în Sighet Piața Unirii No. 25.

Tipografia și Librăria

Asociațiunii pentru Cultura Poporului Român din Maramureș

tuturor cetitorilor „Duminecii” și clienților dorește

AN NOU FERICIT!

Calendar săptămânal.

22 Decembrie 1929 — 4 Ianuarie 1930.

22. Dumineca înainte de Nașt. Domnului (Ev. Mat. 1, 1—15.) M. Anastasia. † 290.

23. Luni. SS. Mart. Crit.

24. Marți M. Eugenia † 268.

25. Mercuri. Nașterea Domnului.

26. Joi. S. N. de Dumnezeu.

27. Vineri. S. Ștefan.

28. Sâmbătă SS. 20. Mii Mart.

29. Dumineca d. Nașterea Domnului. (Ev. Mat. 2, 13). Pruncii uciși de Irod.

30. Luni. M. Anisia.

31. Marți. C. Melania.

Anul 1930.

1. Mercuri Tăierea împrejur (Ev. Luca 2, 20.) Sf. Vasile cel Mare.

2. Joi. Papa Silvestru.

3. Vineri. Pr. Malahia.

4. Sâmbătă. Sin. SS. 70 Apost.